

Kod przedmiotu: I2-10

Nazwa przedmiotu

Organoznawstwo

Kierunek

Instrumentalistyka

Zakres

Organy

Typ studiów

2-letnie studia stacjonarne/niestacjonarne II stopnia

Wymagania wstępne

Pozytywnie zdany egzamin wstępny na studia II stopnia: organy

Wymagania końcowe

- ◆ Nabycie wiedzy o historii budowy organów, systemów traktury organowej
- ◆ Nabycie wiedzy o estetyce budownictwa organowego
- ◆ Umiejętność rejestrowania repertuaru muzyki organowej, z uwzględnieniem epoki, kompozytora oraz instrumentu
- ◆ Umiejętność samodzielnego usuwania drobnych usterek oraz strojenia głosów językowych

Cele kształcenia

- przekazanie studentom wiedzy o historii budowy organów, podstawowych systemów traktury organowej, estetyce budownictwa organowego
- wykształcenie umiejętności rejestrowania repertuaru muzyki organowej, z uwzględnieniem epoki, kompozytora oraz instrumentu
- wiedza praktyczna dotycząca pielęgnacji organów, samodzielnego usuwania drobnych usterek oraz strojenia głosów językowych

Treści programowe

Przedmiot teoretyczny, traktujący o historii organów od początków powstania do chwili obecnej. Porusza problemy związane z podstawowymi systemami traktury organowej, estetyką budownictwa oraz wpływie poszczególnych elementów organów na wydobywanie dźwięku i brzmienie. Ważnym aspektem jest wykształcenie umiejętności rejestrowania repertuaru kompozytorów różnych epok, z uwzględnieniem problematyki bogatego i często odmiennego instrumentarium. Istotnym celem jest także wbudowanie świadomości oraz podstawowych umiejętności pielęgnacji organów, w tym: samodzielnego usuwania drobnych usterek technicznych, korekty stroju.

SEMESTR I:

1. Powstanie i rozwój historyczny organów
2. Organy niemieckie w okresie wczesnego Baroku
3. Barokowe organy szkoły północnoniemieckiej
4. Barokowe organy szkoły południowoniemieckiej
5. Organy Johanna Sebastiana Bacha

SEMESTR II:

6. Barokowe organy francuskie
7. Barokowe organy flamandzkie
8. Barokowe organy włoskie
9. Organy angielskie w Baroku
10. Organy hiszpańskie w Baroku
11. Polskie budownictwo organowe Renesansu i Baroku

SEMESTR III:

12. Romantyczne organy niemieckie
13. Romantyczne organy francuskie
14. Organy angielskie przełomu XIX i XX wieku
15. Trendy w budownictwie organowym XX wieku:
 - okres *Orgelbewegung*
 - przełom lat 70 i 80
16. Współczesne trendy w budownictwie organowym

SEMESTR IV:

17. Podstawowe elementy konstrukcyjne organów
18. Charakterystyczne cechy poszczególnych rodzajów miechów, wiatrownic i traktur
19. Piszczałki wargowe i językowe – budowa, powstawanie dźwięku, menzura
20. Charakterystyczne cechy poszczególnych rodzajów głosów
21. Dodatkowe urządzenia i nietypowe wynalazki zastosowane w organach
22. Podstawowe zasady konserwacji, strojenia i pielęgnacji organów

Zamierzone efekty uczenia się

W zakresie wiedzy:

K_W02 - posiada szczegółową wiedzę dotyczącą repertuaru wybranej specjalności oraz posiada wiedzę dotyczącą związanego z nią piśmiennictwa.

K_W04 - posiada wiedzę dotyczącą warsztatu badań teoretyczno-naukowych (dostęp do źródeł informacji, sposoby analizowania i syntezy danych, prawidłowego ich interpretowania).

K_W05 - posiada wiedzę dotyczącą swobodnego korzystania z różnorodnych mediów (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet, nagrania archiwalne itp.) oraz umiejętność samodzielnego poszerzania i rozwijania wiedzy dotyczącej swojej specjalności.

K_W06 - posiada poszerzoną wiedzę na temat kontekstu historycznego muzyki i jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia.

K_W07 - posiada głębokie zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi elementami studiów oraz zdolność do integrowania nabytej wiedzy

K_W08 - posiada gruntowną wiedzę dotyczącą budowy instrumentów i ich ewentualnej konserwacji, napraw, strojenia

W zakresie umiejętności:

Nie dotyczy

W zakresie kompetencji społecznych:

Nie dotyczy

Formy kształcenia

Wykład, zajęcia grupowe, wykorzystanie metody Problem based learning

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się

Rok	I		II	
Semestr	1	2	3	4
Punkty ECTS	2	2	2	2
Ilość godzin w tygodniu	2	2	2	2
Rodzaj zaliczenia	zal	egz	zal	egz
Legenda	zal – zaliczony; zst – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ekm – egzamin komisyjny			

Kryteria oceny

Podczas egzaminu ocenie podlega: wiedza teoretyczna z uwzględnieniem aspektu historycznego, umiejętność samodzielnego rejestrowania utworów różnych kompozytorów na różnym instrumentarium, wiedza praktyczna z zakresu strojenia głosów językowych.

Literatura (pismienictwo)

1. Adelung W., *Einführung in den Orgelbau*, Leipzig 1972
2. Bedos de Celles, Dom François, *L'Art du facteur d'orgue*, Paris 1766-1788
3. Burgemeister L., *Der Orgelbau in Schlesien*, wyd. II, Frankfurt am Main 1973
4. Chwałek J., *Budowa organów*, Warszawa 1971
5. Dähnert U., *Historische Orgeln in Sachsen*, Leipzig 1980
6. Erdman J., *Organy, poradnik dla użytkowników*, Warszawa 1989
7. Gołos J., *Polskie organy i muzyka organowa*, Warszawa 1972
8. Klotz H., *Über die Orgelkunst der Gotik, der Renaissance und des Barock*, Kassel 1975
9. Metzler W., *Romantischer Orgelbau in Deutschland*, Ludwigsburg 1966
10. Riemann H., *Katechismus der Orgel*, 3. Auflage Leipzig 1910
11. Sapalski A., *Przewodnik dla organistów*, Kraków 1880, reprint KUL Lublin 1980

12. Seidel J.J., *Die Orgel und ihr Bau*, Breslau 1843
13. Töpfer J.G., *Lehrbuch der Orgelbaukunst*, Mainz 1955-1960
14. Werckmeister A., *Erweiterte und verbesserte Orgel-Probe*, Quedlinburg 1692
15. Wiselka-Cieślak I., *Organy związane z działalnością Jana Sebastiana Bacha*, Łódź 1998

Język wykładowy

Polski, możliwość prowadzenia zajęć w innych językach: angielski, niemiecki

Imię i nazwisko wykładowcy

Dr hab. Piotr Rojek, prof. AMKL

mgr Jan Surma